

НАРОДНА БАНКА СРБИЈЕ
СЕКТОР ЗА ПОСЛОВЕ С ГОТОВИНОМ

**ИЗВЕШТАЈ О ОТКРИВЕНИМ
ФАЛСИФИКОВАНИМ НОВЧАНИЦАМА**

Јануар–март 2018.

Април 2018.

Садржај:

1. Експертиза готовог новца	2
2. Експертиза ефективног страног новца	4
3. Однос откривених фалсификованих новчаница готовог новца и ефективног страног новца.....	6

1. Експертиза готовог новца

У првом тромесечју ове године, у поступку експертизе новца примљеног под сумњом да је фалсификован, откривена су 1182 комада фалсификованих новчаница готовог новца, што је за 2,1% мање него у истом периоду претходне године, када је откривено 1207 комада тих новчаница. Посматрано у номиналном износу, то смањење износи 38,4% (1.153.710,00 динара у првом тромесечју 2018. у односу на 1.873.050,00 динара у истом периоду 2017). Апоенска структура откривених фалсификованих новчаница готовог новца дата је у Табели 1.

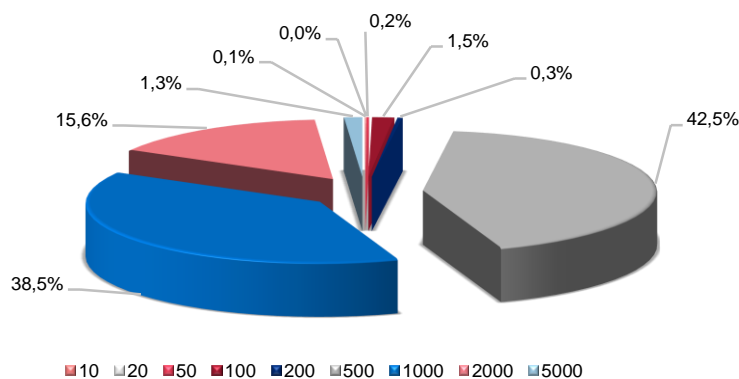
Табела 1. Преглед фалсификованих новчаница готовог новца јануар–март 2018. (у комадима)

Апоен	5000	2000	1000	500	200	100	50	20	10	Укупно
Комада	15	185	455	502	4	18	2	0	1	1.182
Учешће у %	1,3	15,6	38,5	42,5	0,3	1,5	0,2	0	0,1	100

Извор: Народна банка Србије.

У структури откривених фалсификата новчаница готовог новца, доминантно учешће имају фалсификоване новчанице од 500, 1000 и 2000 динара (Графикон 1). Процентуално изражено, та три апоена заједно чине 96,6% броја фалсификата новчаница готовог новца.

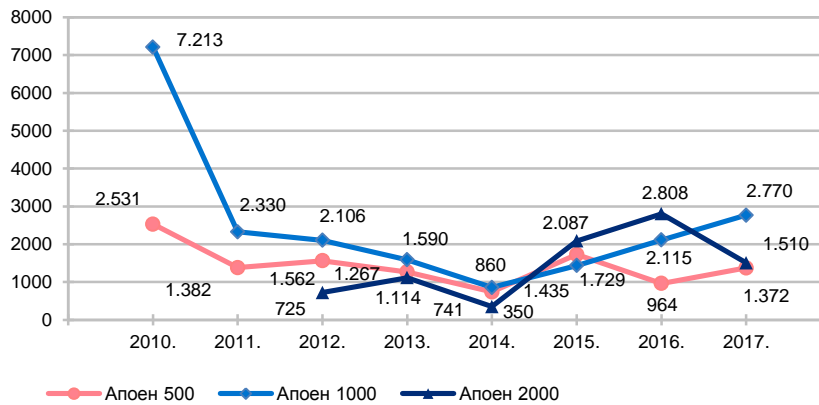
Графикон 1. Апоенска структура фалсификованих новчаница готовог новца јануар–март 2018. (у комадима)

Извор: Народна банка Србије.

На Графикону 2 приказано је кретање броја комада откривених фалсификата та три најзаступљенија апоена динара у последњих осам година.

Графикон 2. Најчешће фалсификовани апоени готовог новца (у комадима)

Извор: Народна банка Србије.

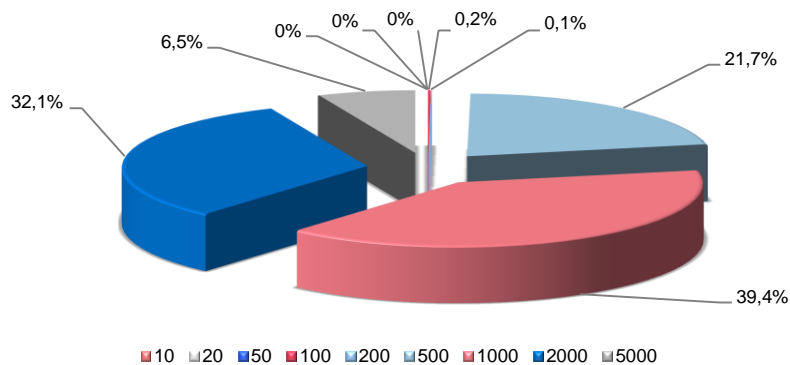
Када се посматра вредносно, у структури откривених фалсификата новчаница готовог новца, највећи је удео новчаница од 1000 динара, затим 2000, 500 и 5000 динара (Табела 2 и Графикон 3). Процентуално изражено, та четири апоена заједно чине 99,7% фалсификата готовог новца.

Табела 2. Преглед фалсификованих новчаница готовог новца јануар–март 2018. (у хиљадама динара)

Апоен	5000	2000	1000	500	200	100	50	20	10	Укупно
Износ	75	370	455	251	0,8	1,8	0,1	0	0	1.153,7
Учешће у %	6,5	32,1	39,4	21,7	0,1	0,2	0	0	0	100

Извор: Народна банка Србије.

Графикон 3. Апоенска структура фалсификованих новчаница готовог новца јануар–март 2018. (номинална вредност)

Извор: Народна банка Србије.

Ако упоредимо откривене фалсификоване новчанице готовог новца с готовим новцем у оптицају, који је на дан 31. марта 2018. износио 322,7 милиона комада новчаница, или 186,4 милијарде динара (Табела 3), видимо да је на милион комада оригиналних новчаница у оптицају откривено 3,7 комада фалсификованих новчаница готовог новца, тј. на милијарду динара у оптицају откривено је 6189 динара фалсификованог новца.

Табела 3. Новчанице у оптицају – стање на дан 31. 3. 2018.

Апоен	Комада	Износ у RSD
5000	3.313.283	16.566.415.000
2000	47.794.126	95.588.252.000
1000	53.125.879	53.125.879.000
500	21.977.425	10.988.712.500
200	21.593.857	4.318.771.400
100	26.927.078	2.692.707.800
50	29.136.550	1.456.827.500
20	46.762.283	935.245.660
10	72.020.457	720.204.570
Укупно:	322.650.938	186.393.015.430

Извор: Народна банка Србије.

2. Експертиза ефективног страног новца

У периоду јануар–март 2018. године, у поступку експертизе новчаница примљених под сумњом да су фалсификати, откривено је 170 комада фалсификованих новчаница ефективног страног новца, што је скоро два и по пута мање него у истом периоду 2017. године, када је откривено 420 комада тих новчаница. Валутна и апоенска структура приказане су у Табели 4.

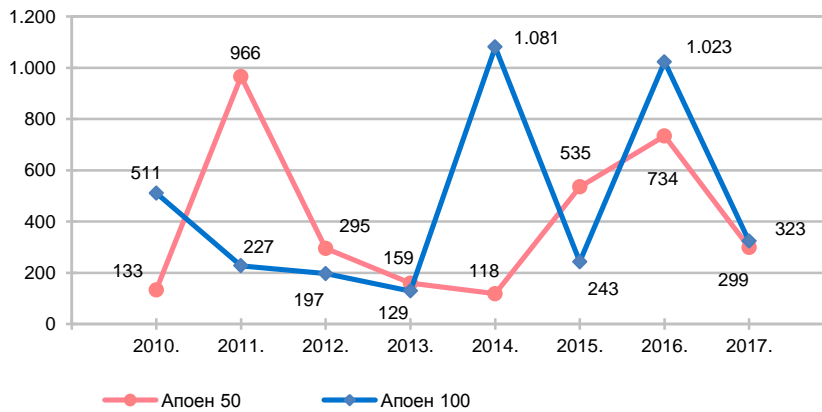
Табела 4. Преглед фалсификованих новчаница ефективног страног новца јануар–март 2018. (у комадима)

Валута	EUR						Укупно EUR	USD			Укупно USD	Остало	Укупно
	500	200	100	50	20	10		100	10	5			
Комада	14	6	107	15	6	1	149	16	1	1	18	3	170
Учешће у %	8,2	3,5	62,9	8,8	3,5	0,6	87,6	9,4	0,6	0,6	10,6	1,8	100

Извор: Народна банка Србије.

У посматраном периоду, откривено је 149 комада фалсификованих новчаница евра, што је скоро двоструко мање него у истом периоду претходне године, када је евидентиран 291 комад тих новчаница. Однос броја комада најчешће фалсификованих апоена евра, од 50 и 100 евра, у последњих осам година приказан је на Графикону 4.

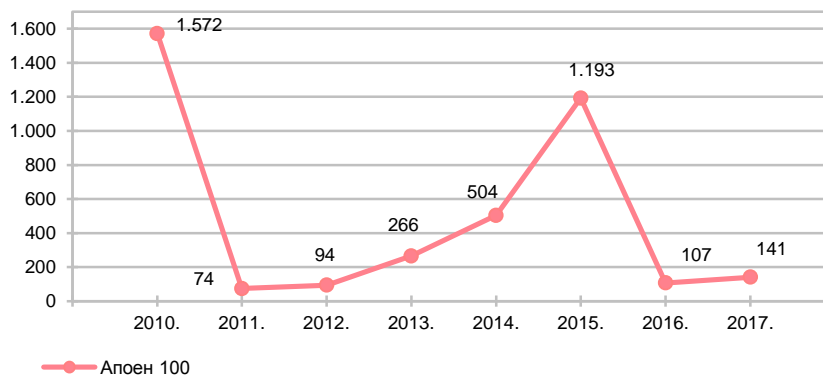
Графикон 4. Најчешће фалсификовани апоени EUR
(у комадима)

Извор: Народна банка Србије.

У прва три месеца ове године, откривено је 18 фалсификованих новчаница америчког долара, што је мање него у истом периоду претходне године, када су евидентирана 123 комада тих новчаница. Од јануара до марта ове године, готово искључиво је евидентиран фалсификат апоена од 100 долара. Графикон 5 приказује кретање броја комада откривених фалсификата тог апоена у последњих осам година.

Графикон 5. Најчешће фалсификовани апоен USD
(у комадима)

Извор: Народна банка Србије.

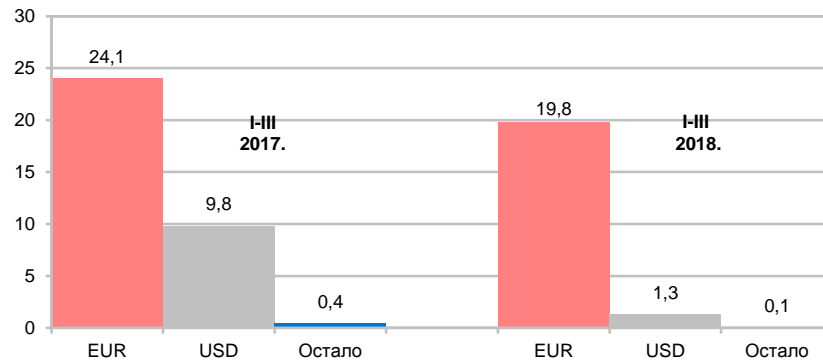
Групу валута „Остало” у Табели 4 чине фалсификоване новчанице две валуте: британске фунте (два комада) и конвертибилне босанске марке (један комад).

Посматрано по номиналној вредности, удео фалсификата појединих валута ефективног страног новца у укупно откривеним фалсификованим новчаницама ефективног страног новца, као и њихов однос са истим периодом претходне

године, најбоље ћемо сагледати ако вредности појединих валута изразимо у еврима¹ (Графикон 6).

Графикон 6. **Фалсификати новчаница ефективног страног новца јануар–март 2017. и 2018.**

(износ у хиљадама EUR)

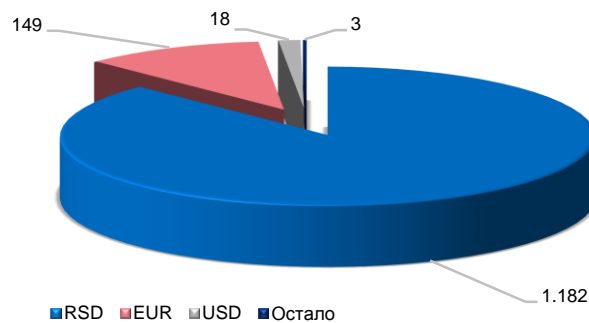
Извор: Народна банка Србије.

3. Однос откривених фалсификованих новчаница готовог новца и ефективног страног новца

У укупно откривеним фалсификованим новчаницама у периоду јануар–март 2018. године, однос броја комада откривених фалсификованих новчаница домаће валуте и страних валута дат је у Графикону 7.

Графикон 7. **Валутна структура фалсификованих новчаница јануар–март 2018.**

(у комадима)

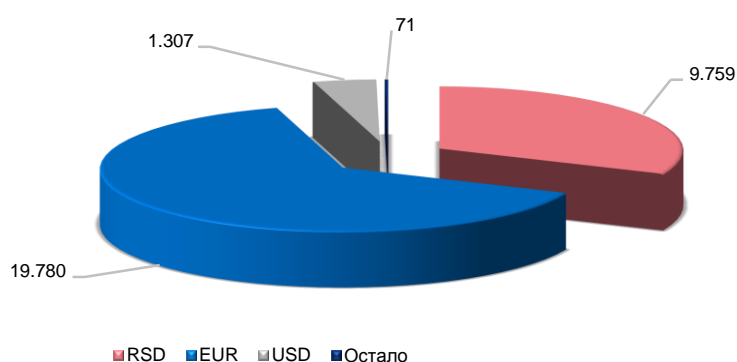
Извор: Народна банка Србије.

¹ За прерачун вредности других валута у евро за 2017. и 2018. годину примењен је средњи курс на дан 12. априла 2018. године.

Како се може видети, највећи је удео откривених фалсификованих новчаница домаће валуте (87,4%) у односу на учешће откривених фалсификованих новчаница страних валута.

Међутим, посматрано по номиналној вредности, удео фалсификата појединих валута у укупно откривеним фалсификованим новчаницама у прва три месеца 2018. најбоље ћемо сагледати ако вредности појединих валута изразимо у еврима² (Графикон 8).

Графикон 8. Валутна структура фалсификованих новчаница јануар–март 2018. (износ у EUR)

Извор: Народна банка Србије.

Може се видети да је доминантан удео откривених фалсификованих новчаница евра (64%), затим домаће валуте (31,6%) и америчког долара (4,2%).

² За прерачун вредности осталих валута у евро примењен је средњи курс на дан 12. априла 2018. године.